

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
POLSKICH ŻOŁNIERZY ŁĄCZNOŚCI
ZARZĄD GŁÓWNY
WSOWL 05-131 Zegrze
ul. k. bież. w XV O/PKO bp WARSZAWA
Nr 1658-192008-132

KOMUNIKAT NR 5

I. Życie Związku

Na posiedzeniu publicznym odbyło się 13 października 1995 roku w Warszawie Biuro ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU POLSKICH ŻOŁNIERZY ŁĄCZNOŚCI podjęta następująca uchwała:

Na podstawie §20 i §32 Statutu Związku zwołuje się Walny Zjazd Delegatów ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU POLSKICH ŻOŁNIERZY ŁĄCZNOŚCI na dzień 14 września 1996 roku. Zjazd odbędzie się w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Łączności w Zegrze. Oprócz delegatów wybranych w kołach terenowych zgodnie z §30 Statutu, może w nim wziąć udział każdy członek zwyczajny, małżonka, wspierający lub honorowy na zasadzie określonej w §32 pkt 4 Statutu.

Dokładne informacje dotyczące organizacji zjazdu, przyjmowania zgłoszeń oraz wydawania mandatów delegatom - podamy w następnym komunikacie nie później niż w kwietniu 1996 roku.

6 maja 1995 roku, z inicjatywy byłego radiotelegrafisty obwodu "Rajski Ptak" Armii Krajowej dr. Bogdana Kietczewskiego, odbyło się zebranie założycielskie Koła ŚZPŻł garnizonu Poznań. Przybyły 23 osoby reprezentujące łącznościowców AK oraz przedwojennego i powojennego Wojska Polskiego. 10 czerwca, na zebraniu organizacyjnym, wybrano zarząd Koła. Prezesem został płk Andrzej Nowicki a skarbniczką p. Teresa Rudowicz. Calej akcji udzielił życzliwego wsparcia p. kpt. Marek Zajączkowski z Węzła Łączności 4 Korpusu Lotniczego w Poznaniu. Panu kapitanowi dziękujemy, a nowej organizacji terenowej naszego Związku życzymy owocnej pracy.

W związku z zapowiadaną likwidacją WSOWŁ, Rada i Zarząd Główny naszego Związku wystosowały do dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego następujące pismo:

**ŚWIATOWY ZWIĄZEK
POLSKICH ŻOŁNIERZY ŁĄCZNOŚCI
WSOWŁ 05-131 ZEGRZE**

**DOWÓDCA
WARSZAWSKIEGO OKRĘGU WOJSKOWEGO
Pan
gen.dyw. Julian LEWIŃSKI
W A R S Z A W A**

Szanowny panie Generale

W imieniu łącznościowców wszystkich frontów II Wojny Światowej, a także byłych żołnierzy Wojsk Łączności Wojska Polskiego zwracamy się do Pana Generała z prośbą o umożliwienie dalszego funkcjonowania na terenie Zegrza naszego Związku oraz istniejącego w WSOWŁ Muzeum Wojsk Łączności.

Światowy Związek Polskich Żołnierzy Łączności powstał 15 sierpnia 1992 roku w czasie trwania Światowego Zjazdu Kombatantów w Polsce. Przybyło wtedy do Zegrza ponad 120 kombatantów Łączności z Anglii, USA, Kanady, Australii, Nowej Zelandii, a także z Francji, Czechosłowacji, Węgier, Litwy i Polski. Związek został zarejestrowany w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie 2 lutego 1993 roku i za zgodą Szefa Sztabu Generalnego uzyskał siedzibę w WSOWŁ Zegrze, gdzie od 1990r. istniało Muzeum Wojsk Łączności. Obecnie Związek liczy ponad 150 członków zwyczajnych oraz kilkuset sympatyków rozsianych po całym świecie i utrzymujących z nami systematyczne kontakty. Posiadamy oddziały terenowe w Londynie i Warszawie. Powstają nowe oddziały na terenie kraju i za granicą. Wydajemy dwa pisma, w tym jedno poświęcone historii Wojsk Łączności. Udzielamy pomocy jednostkom Łączności i dowodzenia w zakresie odtwarzania ich tradycji. W Muzeum Wojsk Łączności gromadzimy materiały z zakresu historii Łączności w Wojsku Polskim i jesteśmy jedynym ośrodkiem w Polsce, który posiada unikalne dokumenty z tej dziedziny. Inspirujemy powstawanie prac naukowych w Wojskach Łączności i dążymy do opracowania ich pełnej historii.

Obecnie w związku z likwidacją WSOWL, obawiamy się o naszą przyszłość. Prosimy więc Pana Generała o umożliwienie dalszego funkcjonowania naszego Związku i Muzeum.

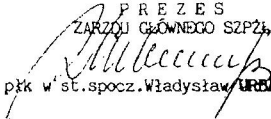
Jako łącznościowcy jesteśmy historycznie związani z Zegrzem, gdzie od 1919 do 1939 roku, a następnie od 1948 do chwili obecnej odbywało się przygotowywanie kadr łączności dla Wojska Polskiego.

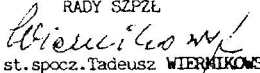
W tym czasie przeszło przez Zegrze ponad 20 tysięcy oficerów zawodowych i rezerwy oraz podoficerów zawodowych łączności. Dla naszych kombatantów żyjących na obczyźnie Zegrze jest symbolem łączności z Macierzą.

Gorąco prosimy Pana Generała o rozważenie możliwości pozostawienia siedziby Związku i Muzeum w Zegrzu.

Proszą o to starzy żołnierze, którzy poświęcili swoje życie służbie dla dobra naszej Ojczyzny.

Łączymy wyrazy szacunku

PREZES
ZARZĄD GŁÓWNEGO SZPZŁ

płk w st. spocz. Władysław URBANSKI

PRZEWODNICZĄCY
RADY SZPZŁ

płk w st. spocz. Tadeusz WIERMIKOŃSKI

Zegrze, dnia 20.10.1995 r.

Nakładem Węzła Łączności 4 Korpusu Lotniczego w Poznaniu ukazała się piękna książka pt. "Wojska łączności garnizonu poznańskiego 1918-1939. Zarys historii". Jej autorem jest kpt. Marek Zajęczkowski. Książka liczy 120 stron i zawiera 87 zdjęć oraz wiele relacji i dokumentów z okresu przedwojennego i z kampanii wrześniowej. Skromne możliwości finansowe wydawcy spowodowały, że cały nakład liczy 350 egzemplarzy i nie wiele z nich wyszło poza granice miasta Poznania. Ponieważ pozycja jest bardzo wartościowa - staramy się zdobyć fundusze na wznowienie nakładu. Autorowi przekazujemy wyrazy uznania i gorące podziękowanie.

W ostatnim okresie Muzeum Wojsk Łączności otrzymało wiele cennych darów wzbogacających nasze zbiory.

Pani Jadwiga Lesnobrodzka z Ursusa przekazała nam pamiątki po zmarłej Juzistce p.Jadwidze Grażulewicz-Kamelak-Zacharewicz. Są tam m.in.: pamiątnik i zdjęcia z kursu Juza w Zegrzu, a także dokumenty z okresu pobytu w obozach niemieckich a następnie w Szwecji pod opieką Czerwonego Krzyża.

Pan Zbigniew Czarnecki z Kielc przesłał pamiątkę po swym bracie ppor. łączności Januszu Czarneckim zamordowanym w Starobielsku. Jest to album zawierający 141 zdjęć z okresu pobytu Janusza Czarneckiego w SPŁ Zegrze oraz oryginalna karta pocztowa ze Starobielska przesłana do matki w listopadzie 1939 roku. Korespondencja zaczyna się następująco: "Kochana Mamusi! Jestem zdrow i czuję się zupełnie dobrze". W skojarzeniu z dalszymi losami nadawcy - to jest wstrząsające.

Pan mjr Antoni Rogoziński - niezmiernie aktywny popularyzator historii Wojsk Łączności i redaktor pisma "Pancerniak" wydawanego w Chicago - przysłał nam własne opracowanie pt. "Szkoły Oficerskie Wojsk Łączności 1914 - 1939 <Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie 1942 - 1946>". Jest to zbiór cennych

informacji dotyczących szkolnictwa w Wojskach Łączności udokumentowanych zdjęciami i wykazami nazwisk. Od tego samego ofiarodawcy otrzymaliśmy również "Listę generałów mianowanych na uchodźstwie 1940 - 1974". Lista zawiera nazwiska: 4 gen. broni, 22 gen. dywizji i 125 gen. brygady. Wśród tych ostatnich jest dwóch łącznościowców: Józef Łukomski <mianowany w 1964 r. przez gen. Andersa> i Tadeusz Lisicki <mianowany przez Prez. Ryszarda Kaczorowskiego w 1990 r.> Pan mjr Rogoziński już od kilku lat obdarowuje nas cennymi opracowaniami.

Pan prof. Jacek Przygodzki przekazał do naszych zbiorów obszerny życiorys płk. prof. Kazimierza Drewnowskiego obrazujący sylwetkę nie tylko twórcy Wojsk Łączności, ale również uczonego światowego formatu oraz wychowawcy kilku pokoleń elektryków polskich na politechnikach Lwowskiej i Warszawskiej. Dowiadujemy się z tego opracowania, że prof. Drewnowski był także znakomitym taternikiem, który dokonał wielu pierwszych przejść w Tatrach Wysokich <np. komin Drewnowskiego na Zachodnim Kościelcu>.

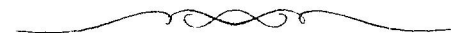
Nadzwyczaj cenny dokument ofiarowała nam p. Elżbieta Juszczyk z Londynu. Jest to lista starszeństwa oficerów rezerwy Łączności z 1934 roku. Zawiera ona stopnie, nazwiska i daty urodzenia kilkuset oficerów, od podpułkownika do podporucznika, jacy byli na ewidencji wojska w 1934 roku. Pani Elżbieta pracuje społecznie w Muzeum Instytutu gen. Sikorskiego i już wielokrotnie przesyłała nam interesujące materiały.

Bardzo wiele ciekawych dokumentów otrzymaliśmy od p. Kazimierza Szydłowskiego z Warszawy. Są to głównie kserokopie map okolic Zegrza od czasów Powstania Listopadowego oraz odbitki zdjęć z przedwojennego Zegrza. Pan Szydłowski nie jest łącznościowcem, lecz jako urodzony i mieszkający przed wojną w Zegrzu Południowym jest entuzjastą historii Zegrza i cierpliwie gromadzi wszystko co jest z nią związane.

Wszystkim ofiarodawcom składamy gorące podziękowanie, a tych, których pominęliśmy - przepraszamy. Aby wymienić wszystkich, trzeba by kilku Komunikatów.

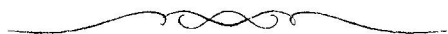

Na zaproszenie władz Wołomina <otrzymaliśmy je z inspiracji tamtejszego działacza i członka naszego Związku p. Józefa Bleszyńskiego> przedstawiciele władz naczelnych ŚZPŻŁ wzięli udział w uroczystości obchodu 75-lecia Bitwy Warszawskiej. Uroczystość odbyła się 15 sierpnia 1995 roku w Ossowcu k. Radzymina pod patronatem Prezydenta Lecha Wałęsy. Związek reprezentowali: Przewodniczący Rady - płk Tadeusz Wiernikowski, Prezes Zarządu Głównego - płk Władysław Urbański i sekretarz Rady - płk Stanisław Markowski. Pod leśnym kościółkiem na polu historycznej bitwy, historycy z WIH przedstawili na stole plastycznym jej przebieg, następnie bp Leszek Sławoj Głódź odprawił nabożeństwo i wygłosił okolicznościowe kazanie. Na zakończenie przemawiał Prezydent Rzeczypospolitej. Uroczystość była pięknie zorganizowana i miała podniosły charakter. Nastroje uczestników psuł tylko ciągłe padający deszcz.

W ramach przygotowań do opracowania historii Wojsk Łączności p. kpt. mgr Mieczysław Wiśniewski podjął przygotowania do pisania rozprawy doktorskiej dotyczącej Łączności w PSZ na Zachodzie. Powstała w związku z tym konieczność wyjazdu do Londynu, gdzie znajdują się wszystkie dokumenty niezbędne do opracowania tego rozległego tematu. Dzięki wielkiej przychylności Prezesa Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego pana rtm Ryszarda Dembińskiego oraz materialnej pomocy państwa Juszczyków i Œwiklińskich z Londynu, a także Komendy WSOWŁ - wyjazd doszedł do skutku w czerwcu b.r. Oprócz doktoranta kpt. Wiśniewskiego, wziął w nim udział kustosz Muzeum Wojsk Łączności płk S. Markowski. Przez dwa

tygodnie mieliśmy bezpłatny dach nad głową oraz "wikt i opierunek" - Wiśniewski u państwa Juszczyków, a Markowski u państwa Ćwiklińskich-Cleyton. Wyprawa była bardzo owocna. Po przewertowaniu setek dokumentów, wywieźliśmy z Londynu 230 str. kserokopii i ponad 50 str. odręcznych notatek. Mogliśmy tyle osiągnąć dzięki temu, że dysponowaliśmy pełnym wykazem dokumentów znajdujących się w Instytucie sporządzonym wcześniej, z wielkim nakładem pracy, przez p. ppłk. Władysława Leonarda, który był ostatnim przewodniczącym Komisji Historycznej Związku Łącznościowców w Londynie. Nieocenionej pomocy udzielał nam również mgr. Andrzej Suchcic - szef archiwum Instytutu. Ze względu na wysokie koszty kserowania materiałów - Rada Instytutu <oczywiście z inicjatywy jej szefa rtm Dembińskiego> udzieliła nam jednorazowego stypendium w wysokości 50 funtów, co pokryło znaczną część wydatków na ten cel. W czasie pobytu w Londynie byliśmy goszczeni w wielu polskich domach. Państwo Betty i Franciszek Seredyńscy poświęcili nam całą niedzielę 25 czerwca pokazując okolice Londynu. W zamku Hampton <jedna z siedzib Henryka VIII> natrafiliśmy na przewodniczkę <piękna dziewczyna, ubrana w równie piękny strój historyczny>, która odezwała się do nas w doskonałej polszczyźnie. Była to rodowita Angielka o nazwisku Anna Mieszkowska, córka polskich emigrantów. Tak to przebywając w Londynie - byliśmy cały czas w Polsce. Składamy gorące podziękowanie wszystkim, którzy się przyczynili do powodzenia naszego przedsięwzięcia. Szczególnie koledze Juszczykowi, który organizował nasz pobyt w Londynie oraz paniom Elżbiecie Juszczyk i Danusi Ćwiklińskiej-Cleyton, które się nami na codzien opiekowały.

II. Z życia Wojsk Łączności

W ramach reorganizacji Armii niektóre jednostki łączności tracą swoje dotychczasowe nazwy. Dywizyjne i korpuśne jednostki łączności otrzymały nazwę jednostek dowodzenia i poszerzony zakres zadań. Wszystkie kontynuują jednak tradycje Wojsk Łączności i tam właśnie szukają swoich korzeni. Otrzymujemy w związku z tym liczne prośby o pomoc w dokumentowaniu tych tradycji. Do oficjalnego przejęcia tradycji konieczna jest zgoda środowisk kombatanckich. Ponieważ nasz Związek jest jedynym - prawnie działającym i zarejestrowanym w Urzędzie ds. Kombatanatów - stowarzyszeniem kombatanatów łączności, mamy prawo takiej zgody udzielać. Czyni to Rada Związku po dokładnym zbadaniu zasadności prośby jednostki przejmującej tradycję.

15 września Rada udzieliła zgody na przyjęcie - przez 3 Batalion Dowodzenia z Lublina - tradycji oddziałów łączności trzecich dywizji Wojska Polskiego oraz istniejącego w 1919 roku w DOG Lublin, II Batalionu Telegraficznego.

Aktualnie kilka jednostek czyni starania o przejęcie łącznościowych tradycji:

- ◆ Węzeł łączności Warszawskiego Okręgu Wojskowego na Cytadeli poszukuje śladów łączności wojskowej w przedwojennym garnizonie Warszawa. Interesuje się również kompaniami łączności 28 DP w Warszawie i 8 DP w Modlinie, oraz szwadronem łączności Mazowieckiej Brygady Kawalerii <posiadamy barwne wspomnienia wojenne ppor. Ludwika Żerańskiego z tej Brygady>.
- ◆ Jednostka łączności w Skierniewicach interesuje się historią kompanii łączności 26 DP.
- ◆ Jednostka z Lidzbarka Warmińskiego rozważa możliwość sięgnięcia po tradycje przedwojennych plutonów dalekiego radiowywiadu, oraz

pododdziałów tego typu w II Korpusie i Batalionie Łączności Naczelnego Wodza.

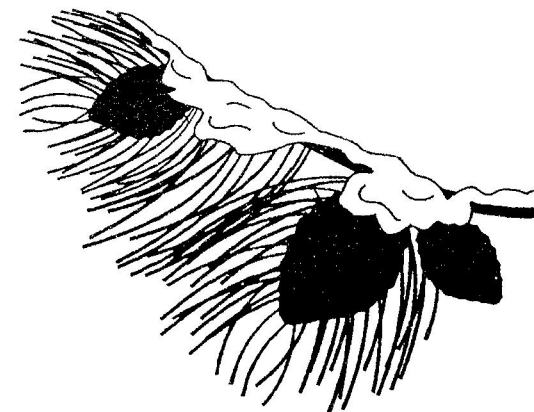
- ♦ 9 Pułk Dowodzenia z Białobrzeg <przedwojenny Beniaminów> chce przejść tradycje 1 Pułku Łączności z Zegrza Południowego.
- ♦ Poszukuje tradycji Batalion Dowodzenia 15 DZ z Olsztyna.

Jak widać "ruch w interesie" jest duży, lecz nasze Muzeum nie zawsze jest w stanie sprostać wszystkim zapotrzebowaniom zainteresowanych jednostek.

Komenda Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Łączności postanowiła upamiętnić miejsce, w którym od 76 lat wychowują się kolejne pokolenia oficerów łączności. Na skwerze obok kasyna oficerskiego powstał obelisk, na którym będą wyeksponowane dwie pamiątkowe tablice przypominające potomnym dzieje Zegrza i jego miejsce w historii Wojsk Łączności. Obelisk, wykonany z rozłupanego gładu, ma symbolizować dotychczasową świetność i dramatyczny koniec Zegrza jako matczynika łącznościowców. Tablice będą przypominały nazwy kolejnych, zegrzyńskich ośrodków kształcenia oraz nazwiska wszystkich komendantów od 1919 roku do chwili obecnej. Przewiduje się odsłonięcie tablic każdej w innym terminie. Tablica z nazwami ośrodków ma być odsłonięta w czerwcu 1996 roku w dniu przedostatniej promocji w Zegrzu i w obecności nowopromowanych. Tablica z nazwiskami komendantów - w dniu Walnego Zjazdu delegatów naszego Związku, w obecności żyjących - i rodzin nieżyjących komendantów. Ze względu na znaczny koszt tablic, przekraczający możliwości finansowe inicjatorów, zwrócimy się ze specjalnym apelem do wszystkich zegrzyniaków o wsparcie finansowe. Być może będzie to ostatnia rzecz jaką możemy zrobić dla naszego Zegrza.

Opracował: S. Markowski

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego 1996 Roku

Rada i Zarząd Główny

ŚWIĄTOWEGO ZWIĄZKU

POLSKICH ŻOŁNIERZY ŁĄCZNOŚCI

składają wszystkim łącznościowcom życzenia

Wesołych Świąt i wszelkiej pomyślności w nadchodzącym roku.